

Ethische dilemma's in de GGZ voor asielzoekers

Een e-learning vanuit mensenrechtenperspectief

De traumabehandeling van Sammy slaat niet aan. Het BMA (Bureau Medische advisering van de Integratie en Naturalisatiedienst) vraagt u als behandelaar om informatie, om te beoordelen of Sammy voor de duur van zijn behandeling in Nederland mag blijven. Vertelt u dan dat de behandeling geen resultaat heeft, ook als u weet dat de BMA met die informatie de IND zal adviseren Sammy geen uitstel van vertrek te geven – en hij dus binnen afzienbare tijd Nederland wordt uitgezet, met trauma's en al? Een dilemma: eerlijkheid of bescherming van de cliënt?

Dit is een van de drie dilemma's die besproken worden in de e-learning van de Johannes Wierstichting (JWS). JWS zet zich als organisatie van professionals in de gezondheidszorg al jaren in voor mensenrechten in de gezondheidszorg.

Artsen, psychologen en GGZ-verpleegkundigen worstelen in hun zorg voor asielzoekers regelmatig met dit soort dilemma's. Deze zijn vaak extra lastig omdat medische (zorggerelateerde), juridische (naast het juridische kader dat men gewoon is in de zorg ook bijvoorbeeld de vreemdelingenwet) en menselijke aspecten door elkaar heen lopen en de behandelkeuze kunnen beïnvloeden. Dat was voor de Johannes Wier Stichting (JWS) reden om onder GGZ zorgverleners een onderzoek naar deze ethische dilemma's te doen en een handreiking en e-learning voor professionals te ontwikkelen. Het [onderzoeksverslag](#) (2015), de [handreiking \(boekje\)](#) (2015) en de [e-learning cursus](#) (2019) zijn via hun website gratis te raadplegen.

Aan de hand van drie voorbeelden biedt de e-learning achtergrondinformatie over relevante wet- en regelgeving, asielprocedure en professionele richtlijnen. Drie thema's komen aan de orde: informatie delen met de BMA, beoordelen van en omgaan met suicide dreiging en diagnostiek en behandeling van psychische problemen bij een asielzoeker die met uitzetting wordt bedreigd. De cursus sluit af met een eindtoets. Het doorlopen van de e-cursus bedraagt ongeveer 3 uur.

Om te starten moet je registreren met een ingewikkeld wachtwoord, hetgeen (althans voor schrijver dezes) een drempel is – en waarvan de zin mij ontgaat.

Foto: Bert Beelen

PROF. DR. MARIA VAN DEN MUIJSENBERGH

Bijzonder hoogleraar Gezondheidsverschillen en persoonsgerichte, integrale eerstelijnszorg Huisarts
Radboud Universitair Medisch Centrum
Afdeling Eerstelijnszorg, Huispost 68
Postbus 9101 6500 HB Nijmegen
E-mail:
Maria.vandenMuijsenbergh@radboudumc.nl

De cursus is verder heel makkelijk te volgen, met informatieve filmpjes die praktijkgetrouwe situaties schetsen. Heel leuk – en nuttig – is dat elke casus vanuit drie verschillende perspectieven (asielzoeker/familie/hulpverlener) wordt belicht en je wordt uitgedaagd om vanuit die verschillende perspectieven je handelen te overwegen. De informatie is gedegen en relevant, alleen het onderwerp 'cultuursensitieve zorgverlening' wordt slechts minimaal aangestipt; hier was een verwijzing op zijn plaats geweest naar de uitvoerig beschikbare informatie, boeken en cursussen.

Zoals past bij een leergang over ethiek, worden geen pasklare antwoorden gegeven – kenmerkend voor ethische dilemma's is immers dat er niet één goede oplossing is. Al zou ik mijn brief aan de BMA toch zó formuleren dat deze de kans vergroot dat Sammy nog even in Nederland mag blijven...

Links:

E-learning: <https://www.johannes-wier.nl/bijzondere-dossiers/ethische-dilemmas-in-de-ggz-voor-asielzoekers/>
Onderzoeksverslag: <https://www.johannes-wier.nl/wp/wp-content/uploads/2015/03/Onderzoeksverslag-Ethische-dilemmas-in-de-GGZ-voor-asielzoekers-rev.pdf>
Handreiking: <https://www.johannes-wier.nl/wp/wp-content/uploads/2013/11/JWS-handreiking-rev.pdf>
E-learning cursus: <https://www.johannes-wier.nl/documentatie/e-learning-cursus-ethische-dilemmas-in-de-ggz-voor-asielzoekers/>